

să-ți aud cântecul sărbătoresc pentru Domnul iubit frate. Curând vor începe colinzile și soarele va călca mai scurt pe pământ. Hai la noi înainte de-a cădea brumele!

Fratele Ioan
Sfânta Anastasia Ramona

Preasfânt iubit frate Calinic

Îți sărut umbra monahală ce-n zorii fiecărei zi intră în altarul lui Hristos. Acolo unde chipul este Mireasa Domnului mă uit la tine înlăcrimat de bucurie.

Al tău frate
Robul lui Hristos

Ioan
Cuv. Macarie
19 ian 1974

Iubit frate Calinic

Astăzi e ziua Bunei Vestiri. Fata Maria din Nazaret este umbrită de Duhul Sfânt și Dumnezeu Hristos Omul Se va naște, oamenii vor afla drumul întoarcerii lor la Tatăl cel ceresc.

Aseară la Antim cu toată casa mea ne-m bucurat de sărbătoarea aceasta sfântă începutul tuturor sărbătorilor noastre ascultând melodiile sfinte cântate înalt de Sfinții Monahi.

Ieri m-am întors de la Brașov unde am fost să spun câte ceva despre cele ce rămân din ființa acestui neam, celor tineri.

M-am întors peste munții noștri fulgerați încă de zăpadă pe creste și întrerupți de turlle și clopote.

Mă gândesc cu dragoste de frate și-i mulțumesc mereu lui Dumnezeu pentru smerenia și răbdarea ta în Domnul.

Aștept să ne vedem iarăși și să ne bucurăm împreună de Domnul Izbăvitorul.

Cu frăție te îmbrățișează
Ioan
Bunavestire 74

Iubit frate Calinic

Primește această ramură de măslin proaspăt sosită de la Ierusalim de pe muntele Eleonului

Cu iubire în Domnul
Ioan
Săptămâna Luminată 1974

HRISTOS A ÎNVIAT
Frate Calinic

Ioan
Izvorul Tămăduirii
Cernica

Iubit frate Calinic

Cu frățescă și veșnică dragoste îți sărut obrazul blând și mâna sfințită în Domnul. Ioan copiii și Ulvina

Mangalia
Schimbarea la Față

În semn de iubire de pe această culme a cosmosului

Ioan

Iubit frate Calinic

Mi-e dor de cuvioșia ta și zilnic te strig de pe dealurile acestea pline de lumină și seninătate.

Ioan
Sf. Irineu 74

Iubit frate Calinic

Din acest oraș cetate din veacul al X-lea plin de bisericuțe albe te îmbrățișez cu frăție.

Ioan
Pskov 30 mai 1974

Cu iubire în Domnul Sfânt frate te îmbrățișez de departe

Ioan Alexandru
De Sfântul Crăciun

Iubit frate Calinic

Cu drag îți doresc toate cele de cuviință de departe în zi de Duminică.

Moscova 26 mai 1974.

Iubit frate Calinic

Te îmbrățișez cu adâncă și frățescă dragoste creștină de Sfintele Sărbători.

Ioan
Sf. Ștefan 75

Iubitului meu frate Calinic

Preaiubit frate Calinic gândul spre tine este mereu o fericire pentru mine oriunde ai fi locul acela este sfințenie și sărbătoare.

Am vrut să-ți scriu de pe unde am umblat în această vară dar n-a fost cu puțință.

Acum te vestesc doar că m-am întors la București sunt mai aproape de lacurile sfântului Calinic și de pragul chiliei tale.

Iubit frate preaiubit! Domnul cel sfânt Mirele lumii și a fiecărui suflet frumos în parte să te crească în pace spre veșnicele lăcașuri!

Îți sărut umbra mantiei tale de monah cu dragostea neprihănită dăruită tuturor celor ce vor s-o primească prin Duhul cel sfânt.

Iubit frate Calinic iubit
în Domnul cel veșnic viu
Aleluia

Sfântă Mărie 8 sept 1975

Iubit frate Calinic

Scrisoarea ta mi-a adus mare bucurie și m-a însoțit în drumul greu ce am avut a-l face la Cluj unde am fost pus în fața a 9 mii de tineri să le vorbesc și să recit Imnul Transilvaniei de 30 de strofe. Prin mila Domnului am trecut cu mare succes această grea probă și poemul citit, aseară a fost transmis prin televiziune peste toată țara. E un eveniment întrucât prima oară am vorbit mulțimilor care un sfert de ceas au ascultat în reculegere cuvânt din adevăr prin dar fiind de față toate autoritățile județului inclusiv maramureșeni veniți cu autobuzele la această întâlnire din sala sporturilor. Am vorbit întâiu înainte de-a veni muzica și alte texte mai îndrăgite de cei prea fragili să poată înfrunta cuvântul puternic și gol. Și aceasta a fost o binecuvântare.

Apoi dimineața la catedrală Duminică, arhiplină am ascultat o predică de zile mari a fratelui nostru vlădica Justinian.

La Topca zăpezile au înecat pământul în frumusețe și desăvârșire. Am fost fericit să pot sta o zi în satul meu.

Acum sunt acasă cu pruncii și obligațiile zilnice ce le împlinesc cu bucurie iar dragostea fraților îmi ține de cald și-mi este mângâiere.

După emisiunea de aseară am primit semne de încurajare de la oameni importanți.

Toate însă întru slava Domnului și a poporului român pe care se cuvine să-l slujim cu tot ce avem mai bun.

Te sărut cu frăție în Domnul iubitul meu frate din tinerețe

Cuv. Vucol 6 febr 76 *Ioan Alexandru*

Cu îmbrățișare sfântă iubit frate Calinic îți sărut mâna și obrazul.

Ioan

Te îmbrățișez cu frăție din Caucaz prin marele poet al Georgiei de la poalele Araratului.

Ioan
Tbilisi 2 nov. 1976

Iubire frățescă de la poalele Araratului

Ioan
5 Nov. 76 Erevan

Preaiubite frate în Domnul Calinic

Prunc nou s-a născut nouă în lume băiat sănătos și voinic și-l cheamă Ioan – Constantin.

Mulțumim Sfinților pentru rugăciunile lor curate și ajutătoare.

Cu sfântă iubire frățescă.

Ioan
Sf. Ilie 1976

Iubitului meu frate Calinic

Sărutare sfântă în noaptea Nașterii Mântuitorului

Ioan
Ajunul Crăciunului
1976

Iubit frate Calinic

Mă aflu la conacul lui George Enescu din satul Tescani cu copiii și Ulvina până pe 11 august. Dacă ai drum în Moldova aș fi fericit să te văd. Te pot găzdui aici o noapte. Lucrez de zor la Imnele Moldovei.

De Sfântă Mărie cu toți pruncii nădăjdui să fiu acasă dacă nu la Cernica. Pe 16 August plec cu pruncii la mare de va voi bunul Dumnezeu și înainte de asta aș fi vrut să te văd.

Cu frățescă dragoste în Domnul
Ioan
Sf. Maria Magdalena 22 iulie 1977

Iubite frate în Domnul Calinic

Să mă ierți că-ți răspund mai târziu decât s-ar fi convenit. Am avut multe pe cap în ultima vreme.

De bună seamă că vei face ascultare dacă și se va cere să pleci la Ierusalim. Dincolo de greutățile legate de acest sfânt loc astăzi vei avea bucurii duhovnicești care nu pot fi spuse de limba omenească așa cum spune Sfântul Pavel despre Iubire în I Cor 13.

Am trecut zilele acestea prin Sinaia cu trenul în drum spre Brașov unde am avut o seară literară. Eram cu 2 prunci și nu puteam întrerupe dar m-am închinat de departe.

Astăzi am primit primul exemplar din Imnele Moldovei.

După cea mai grea bătălie dusă de mine până acum iată cartea gata. Mulțumesc Tatălui Ceresc și vouă fraților care prin ruga și încurajarea voastră m-ați ajutat.

Cu toată iubirea frățescă
Ioan Alexandru
23 febr.
Sf. Policarp

Preaiubitului meu frate în Domnul Hristos Calinic

În BUCURIA ÎNVIERII
Sărutându-i obrazul și mâna de Părinte și frate întru smerenie

Ioan Alexandru
Sf. Proroc Isaia 9 mai 1978

Iubitului frate Calinic

Bucuria cea veșnică adusă în lume de Pruncul Hristos să-l ocrotească pe iubitul frate Calinic.

Ioan Alexandru
și casa lui

Postul Crăciunului 1980

HRISTOS A ÎNVIAT!

Iubite frate Calinic. Cea mai mare bucurie din lume este dăruită și inimilor noastre.

Fratele tău
Ioan Alexandru
Săptămâna Patimilor 1980

Iubite frate Calinic

Cu dragoste curată și statornică în Domnul te îmbrățișez prin această floare.

Ioan Alexandru
1980

Iubite frate Calinic

Te-am văzut aseară același chip drag inimii mele de blândețe și răbdare și evlavie cum te știu de atâta vreme. M-am luminat și bucurat și îți scriu un cuvânt de bucurie iubit frate din miezul scrisului meu și trudei mele zilnice aici unde sunt angajat cu toată ființa întru slujirea lui Dumnezeu și a semenilor mei.

Vroiam să-ți aduc Imnele iubirii dar n-am apucat până acum. Voi veni cu voia lui Dumnezeu curând până la Cernica.

Cu dragoste curată și neschimbătoare,
Al frăției tale
Ioan Alexandru
Sf. Dimitrie 1983 oct 27
București

Ima tui de sus a fost lăsat în floare pe pustiina asta de pământ sfințit. Căci și în vremea oculte și de război și din vremea înfrântă, împede și se vorbesc vorbe de peșteră ce s-au scris pe lumina lui Dumnezeu în Sfântul, și pot sărbători în lumina. Nu vorbesc de astăzi și în sfânt, căci toate vorbesc în două rugăciuni: biserică și suflet. Dar și în sfânt, și în suflet și în suflet.

Preaiubite frate în Domnul Calinic
Prunc nou s-a născut nouă în lume băiat sănătos și voinic și-l cheamă Ioan – Constantin. Mulțumim Sfinților pentru rugăciunile lor curate și ajutătoare.

inedite

Îndestulat de umilința la care mă supune umbra pe care o simt că îmi stă veșnic împotriva, răstorn, mult de tot, capul pe spate, îmi încrețesc ochii, până ce zarea se subțiază ca tăișul briciului de bărbierit.

*Memento:
"Torna, torna, fratre"*

Tresar, surprins, că ispita mă îmbie să stau într-un picior. Mai degrabă, m-aș învăța în jurul stâlpului înfipt cu un capăt în pământ și celălalt pierzându-se în albăstreala cerului. Sunt în biserică, dar nu știu cum am ajuns și nici ce caut. Din naos în pronaos, în sutane încovoiate, se furișează ca un alai de umbre. Una dintre ele ține neapărat să mă spovedească. C-așa se cuvine, înainte să mă apuc de ce am de făcut, trebuie să mă împărtășesc. Aproape băgasem capul sub patrafir, când mi-amintesc că nu știu ce uitasem, și privesc, întrebător, drept în ochii umbrei. Speriată că o recunosc, își îngroapă capul în camilafcă. Între timp mă dezmeticesc. Așa ispravă nu se poate petrece decât în închipuirea mea. Dintr-odată, simt greutatea cu care mă apasă bolovanul încordării. Aproape să-mi înăbușe răsuflarea.

Am o singură grijă: nu care cumva, să mă dau de gol că merg cu ochii închiși.

Înainte, plutind, ademenit de vâlurirea aerului care îmi răsfiră părul din creștet. Ca și cum mi-ar face un semn discret că m-apropii periculos de mult de pragul din care, odată atins, n-am să mai știu de mine.

Înspăimântat de ce va să fie, izbutesc să scot o larmă de țipete înfricoșătoare. Mai înainte, ca un licăr, mi-a trecut prin minte să caut un adăpost. Negăsindu-l, m-am agățat, disperat, de țipete. Punându-mi toată nădejdea în ele, să-mi salvez sufletul. Printr-o străfulgerare a memoriei, mi s-a arătat o frântură din obiceiul cu care vânătorii africani își alungă frica. Pornesc, din colibă, în șir indian și, când e să se afunde în pădurea tropicală, scot tot felul de țipete. Probabil că, din instinct, țipătul mi s-a părut cel mai potrivit leac pentru frică...

Dar, oricât țip, nicio vână nu mi se umple cu curaj. Înseamnă că irosesc efortul pentru stârnirea larmei strigătelor aiurea. Pierderea lor în pustiu, părând să nu mi-aducă decât confirmarea adevărului aflat în temerea profesilor, cu privire la soarta multora dintre pildele biblice.

Ghici, ghici, ce-i pe-aici ?

Amuțesc. Uluiala, că mi se întâmplă ceva neobișnuit, pare și mai copleșitoare decât o năpastă. Un vuiet prelung, aducând a prevestire de cutremur, îmi împiedică auzul să prindă dincotro vine răspunsul:

Ce-ai să zici, de-i apocriful cu furnici ?

Cumpănesc, îndelung. Socotind cum ar fi mai potrivit să mă feresc. Nici măcar nu știu de cine! Brusc, bănuiala cade asupra umbrei. Numai ea putea lua un chip atât de misterios, punându-mi răbdarea la încercare. De altfel, o mai surprinsesem de câteva ori, dându-mi târcoale. Sigur, încă de pe atunci, urzea cursa pe care să mi-o întindă. Jucându-mi cea mai năucitoare

APOCRIFUL FURNICAR

festă. Adică, să strige și-apoi, tot ea să-și răspundă. Zăpăcindu-mă într-atât, încât să cred că rătăcesc printre arăturile pădurii...

Umbra, ghicindu-mi gândurile, ține să-mi dea semn că am brodit-o și prinde a se înfoia mai dihai decât fac curcanii, puși pe gâlceavă, când se abat în calea drumețului întârziat, în miez de noapte, pe la cântatul cocoșilor. De atâta umflat, foșnetul mă asurzește. Parcă m-ar acoperi un frunzar, răscolit de vânt.

Înduioșată, ca prin minune, din mila cu care îndur umilirea, mă dojenește, a certare blândă, că m-am delăsut neînvățării de minte:

Tot tâlcul e să nu sperii și, atunci, n-ai să ai nici teamă! De-ai alergat, ieșindu-ți sufletul pe gură, până la mine, visând să afli ceva nemaștiut în legătura cu soarta ta, zadarnic ai făcut-o, așa, că n-ai decât s-o rupi la fugă, înapoi. Pe-ast tărâm, îndeobște, toate-s vechi și nouă toate...

Deznădăjduit și buimăcit de uluială, nu mai găsesc nici atâta putere în mine, cât să mă stăpănesc, să nu dau în vileag spaima care-mi îngheață oasele. Sunt tocmai bun de pus în sicriu.

Nimic nu mă îngrozește mai mult decât că are să vină vremea să plătesc scump de tot slăbiciunea cu care mă las ademenit, de cum aud, prin preajmă, un glas îmbietor. Așa de orbește mă las purtat de el, încât nici prin închipuire nu-mi trece că m-aș putea pomeni legat fedeleș la stâlpul infamiei și dat pildă ca drept cel mai mare neîndemânic de pe pământ! Abia când îmi trece prin cap gândul că pot decădea în asemenea hal, din gură îmi țâșnesc șuvoaie de urlete turbate și răcnete. Apucat de furie, mă zvârcolesc ca apucații de a boală sau fiarele din adâncul pădurii, când suferă răniri de moarte.

Pe moment, aș fi în stare să prefac în țândări orice mi-ar cădea în mână și cum, de obicei, în asemenea împrejurări, nu se află nimic la îndemână, îmi descarc oful otrăvit prin injurii, defăimându-mi neamul, cel obișnuit cu veșnicul petrecut prin sita tablei rasa, în timp ce, de ochii lumii, ipocritul se frământă mai amarnic decât cămila obligată să se strecoare prin urechile acului. Aceluiași neam, pe care nici sub formă de ficțiune nu mi-l pot închipui, îi imput vina de a mă simți îmboldit să fiu ager, vigilent și să arborez o statură de făloșie nesăbuită, pe când eu, de fricos ce sunt, stau mai mult ascuns, prin coclauri și scorburii. În contul aceleiași obârșii vitrege, adaug și stupida insuflare tainică de a mă voinici, indiferent de starea jalnică în care arăt. Neapărat, trebuie să mă dau tare și mare, pe deasupra, ducându-mă, singur, în ispită că starea, chiar dacă e vorba numai o mască, mi se potrivește la perfecție. Nu uit niciodată să-i reproșez delăsarea de care mi-a făcut parte, fiind mereu dispus să las, pe mâine, ceea ce pot face azi, încât -, deși nevoile mă obligă, mai tot timpul, să mă perpelesc, ca prins în vârtejul vânturilor, câtă vreme natura nu m-a blagoslovit cu un corp îmbrăcat în fulgi -, nu-mi intră în obișnuință nici măcar un strop din așa-zisul obicei străvechi, c-am fi de aceeași lege, temeiul statorniciei precum ne știm, ceea ce, adesea, chiar mă face să mă simt stingher și să mă întreb de pe ce lume sunt, de mă simt atât de încurcat și neajutorat, de parcă aș merge împiedicat în urzeala aceleiași stâneneli care îi împletea pașii și lui Iisus, pe când umbla, înstrăinat. Măcar El mărturisea că umblă pentru o scurtă vreme, printr-o lume al cărei stăpân urmează să vină în curând.

Doamne, de-ai ști cât m-aș bucura, sârmanul de mine, dacă, din toată frământarea care mă macină, măcar ecoul unuia dintre strigătele sperate, îndreptat spre Tine, de nu ajung până la tronul Împărăției cerești, în loc să se preschimbe în ecou, mai bine ar sfârși, izbindu-se de-o stâncă uriașă, a cărei prăvălire să

stârneasce un cutremur atât de cumplit încât să întoarcă lumea pe dos! De o așa ispravă, să-mi rămână și mie numele legat!

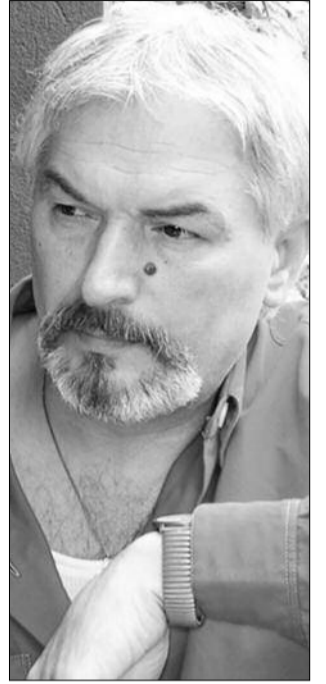
Îmi fac iluzii, Doamne, ca tot omul, bineînțeles. Mi-e prea limpede că voia sorții fuse ca din ambiția mea să scapere doar iluzii. Flăcării, pâlپând de câteva ori, deasupra unei lumânări în stingere. Altfel, nici că s-ar putea, mai ales în ziua de azi, când e atât de greu, de nu, chiar imposibil, să găsești pe cineva dispus să te asculte, darămite, să te urmeze. Și de ai țipa, ca din gură de șarpe! Lumea s-a tot întins, până s-a mărunțit mai rău decât varza ajunsă pe tocător. Acum vegetează, fărămă lângă fărămă, visând la umbra obiceiului care îi adusesese, cândva, faima agerimii cu care pândea, ferind de ochiul străinilor urdinișurile galeriilor, scobite pe sub pragul caselor cu acoperișurile țuguiate, ca mușuroiul de furnici. Moțâie, ca o momâie, cu obrăjii copleșiți de riduri, că nici nu mai poate deschide ochii! N-ar putea ține loc nici de sperietoare, la ogorul de cânepă...

Spre nenorocul meu, când nu mai am încotro, înfierbântându-mă, până ajung la un pas de disperare, încremenesc, ținut captiv, de parc-aș fi înlănțuit într-o urzeală din care se poate scăpa numai după un ritual care nu admite pași greșiți și eu nu-i știu nici începutul. Așa că irosesc timp îndelungat, fără rost, pentru ca, într-un târziu, să-mi dau seama cât de bine mi-ar fi prins de eram și eu dăruit, din naștere, cu o voce din acelea pătrunzătoare, cu vibrații putând răzbate țăriile slăvilor înălbăstrite, întorcând răspunsul glasului biblic de tunet, că nu s-a ales nimic din câte a vestit că are lumea de pățimit, de n-o să aibă ochi de văzut și urechi de auzit...

Îndestulat de umilința la care mă supune umbra pe care o simt că îmi stă, veșnic împotriva, răstorn, mult de tot, capul pe spate, îmi încrețesc ochii, până ce zarea se subțiază ca tăișul briciului de bărbierit. După o ședere îndelungată în acea poziție de sustragere în afara lumii, cu o mișcare bruscă, îmi scutur tot corpul, berbecește, revenind, ca iepurele după o scurtă ațipire, la stare de veghe. Orice așteptare, având un rost, anume, pentru mine fiind acela de a descoperi modalitatea prin care aș putea străpunge cu privirea adâncul zării, până ce lumina ochilor mi-ar limpezi calea, încât să mă dumiresc cât de aproape mă aflu de Cela care mi se arată numai în închipuire...

Simțindu-mi umerii sub o apăsare stranie, pusă să mă nimicească, pentru ce am îndrăznit să-mi închipui, ca un bolnav doborât de febră, bolborosesc la bălbăieli:

Și eu sunt cel ce sunt, ca și Tine, Doamne, adică, mai mult necunoscut decât cunoscut, rătăcitor pe o bucată de pământ ajunsă de pomină datorită numeroaselor cernerii prin Tabula rasa, aici, unde, de când se știe, noul născut e întâmpinat cu un talmeș-balmeș, oficiar în schimonoseli ca să aducă precum o formulă magică, față de al cărei mister mintea fragedă a pruncului rămâne nepăsătoare. Oricât ar psalmodia soborul fețelor bisericesti deasupra lui: Binecuvântare, binecuvântare, odrasla curată, precum un înger ! În loc să regretăm amarnic, c-ai sosit după ce cărțile au fost făcute, noi închinăm osanale! N-ar avea niciun farmec să-ți dezvăluim chinurile care te așteaptă și prin care singur ai a te descurca. Așa e datul, de-ți convine, bine! De nu-ți convine, și mai bine... Iară, ca să n-ai cumva motiv de cărteală, ponegrind cerul încăpător care te primește la sânul său, noi, ca niște părinți spirituali, după cum a dat Pronia să-ți fim, după puterile noastre, înduplecăm prea marea milă a Domnului, să-ți îngăduie a zburda, la nevoie, pe aripile închipuirii, visând, pe săturate, oricâte și oricând, pe alese, din toate cele...

Cartea surâsului - jurnalul unui drum lăuntric *fragmente*

Tot ce s-a adunat în această carte a surâsului, purtând subtitlul: intermitențele aflării, se referă tocmai la acest demers individual al aflării, însoțit metaforic de paradigme și experimente adiacente întru prefigurarea fragilă a conștiinței, în fond doar Una.

Venim, sosim dinspre diferite nivele ale conștiinței pe lume. De aici totul.

Reluări ale miturilor străvechi, a miturilor și paradigmelor biblice, lentile prin care putem re-interpreta trăirile și lumea.

Și tot de aici vectorul limpede al tendinței generale a evoluției, tot mai clar configurat în acest demers absolut individual, ca orice Cale genuină.

Neobosita metanoia, mereu fragedă.

De unde și furia mob-ului față de astfel de Oglindă.

Fiindcă ce se vrea e perpetuarea, nu resurecția.

E o eroare a crede că egoismul înseamnă în primul rând faptul de a te iubi prea mult.

E mai ales faptul de a te iubi prea ... puțin ...

Tot ce promite o împlinire, o satisfacere dinspre exterior (lume, lucruri) este mereu doar surrogat. Și surrogatul creează dependențe, ca orice drog.

Să ne odihnim în noi înșine, așadar, câtă vreme inima nu este ceva ce avem, ci ceva ce suntem. În lăuntru, adânc.

Spiritualitatea. Înțeleasă drept religia minus folclorul ei. Spiritualitatea: uimire, acceptanță, renunțare deplină la control, iubire. Aflare individuală. Religia crede: ea este o evitare a lui Acum în favoarea unei eternități îndepărtate. Ca și noua religie, știința, ea vrea să ne fixeze asupra unor anumite paradigme. Tot ce depășește granițele acestor paradigme este considerat a fi eretic. Religiiile despart, dezbină. Spiritualitatea unește. Ea este – cum o denotau atât Jung cât și Maslow –, o necesitate atavică, ca și hrana, sexualitatea etc. Nefiind satisfăcută această necesitate, apare un soi de metapatologie.

În Nepal, spiritualitatea are un nume frumos: sbarka.

(cine suferă, se zice că are prea puțină sbarka)

Spiritualitate, cultură, ethos – inextricabil contopite, constituie în bloc, premisele evolutive ale conștiinței.

Înfiriparea culturii scrise a atras după sine un decalaj enorm. Decalajul dintre ceea ce am fost ca ființe exclusiv intuitive și ceea ce suntem azi. Arta încearcă a recupera acest fond natural, mistuind decalajul: mereu presimțit, acesta pare a acționa ca un sorb ...

Transparența absolută, chiar cât un graunte din adâncul adâncului inimii - care există în fiecare indiferent cât de „odioase” ar fi făptuirile sale – este ceea ce interesează cel mai mult; această zonă freatică a fiecăruia, prin care el își va defrișa treptat, mereu amânatele umbre ...

Câți indivizi, atâtea nivele de conștiință ...

(dictatorii dețineau în acest sens o genială capacitate de detectare a unui „numitor comun” al tuturor)

Moartea o ieșire din timp. Fixația vestică asupra cauzalității (de ce a murit), nu e numai ridicolă, ci mai ales funebră: ascunde moartea în spatele cauzalității.

Atât de obsedați de măreția inventivității și creației umane, de așa-zisul progres, da, atât de extaziați de „cuceririle” umanității, încât nu mai zărim minunăția din jur, devenită tot mai mult decor. Ba dimpotrivă: o distrugem. Deși tot mai des se constată faptul că cele mai perfecționate „cuceriri” sunt doar o răsfrângere palidă a unor procese aflate într-o stare atât de desăvârșită în natură, încât nu facem în fond decât să la „copiem” stângaci.

Totul este o problemă de Cerc, de context. Atâta vreme cât ne mișcăm dinspre noi înspre divin, credința va rămâne tributară eului. Însă dacă o înțelegem drept întoarcere a divinității înspre om și apoi, ca răspunsul de tandrețe al omului, această mișcare ne duce înspre adânc, unde ne transcendem pe noi înșine și ne reîntoarcem hristic acasă.

Această mișcare este iubirea.

Orbirea constă în faptul că intelectual, prin intermediul gândului, suntem în starea de hybris a înțelegerii, așadar a iluziei înțelegerii. Însă tot ce nu este aflare proprie, individuală, experiență lăuntrică totală, prin decantare, liniște și tăcere, este în fond vânăre de vânt ...

Oare nu tocmai „rezistența” la iubire, faptul că nu ne lăsăm iubiți, este fatală?

Nesfârșit de aproape, aproape palpabilă, depărtarea din care am venit, pe măsura trecerii anilor. O călătorie în centrul inimii.

Nu tehnicizarea exacerbată constituie în fond problema. Nimeni nu contestă binefacerile ei parțiale, însă dezechilibrul monstruos dintre acest Afară și Lăuntru chirchit peste măsură. Decalajul acesta sporind vertiginos. Prin care în cele din urmă ne automanipulăm.

Marile metropole, luminate, colcăind de restaurante, spectacole, bordeluri...Însă în fine, „moarte”... Adiate de o stranie moarte ... lipsa, chircirea inimii. Globala corupție a spiritului.

Cu bani poți cumpăra un pat luxos. Nu-ți poți însă cumpăra Somnul ...

**În Nepal,
spiritualitatea
are un nume
frumos: sbarka.
(cine suferă, se
zice că are prea
puțină sbarka)
Spiritualitate,
cultură, ethos –
inextricabil
contopite,
constituie în
bloc, premisele
evolutive ale
conștiinței.**

Bunăoară, întorcându-mă la șirul mărturisirii începute mai înainte, orice aş face, orice aş drege, apăsător de povara neputinței, nicum nu pot opri timpul în loc. Să mi se arate și mie, astfel, câtă greutate are glasul meu. Surd și mut, timpul își vede, mai departe, de mersul lui. Parcă nici n-aș exista. Or, senzația asta de cruntă ignorare mă scoate din sărite...

De nu m-aș chinui, implorându-l, înduplecându-l, străduindu-mă să-i rețin atenția prin săvârșirea de fapte alese... Și, tot așa, zi de zi, luând-o de la capăt...

Oricât de zadarnice mi-ar fi încercările, n-am cum să le dau uitării, câtă vreme mi se înfig în carne, mai dureros decât piroanele în care a fost țintuit Iisus pe lemnul crucii.

Împresurat de nevoi și scârbe, fără speranță de scăpare de răutăți năstrușnice. Cum ar fi, de pildă, blestemul căzut asupra-mi într-o clipită...

M-am pomenit, de năuc, ziua, în amiaza mare, prin dogoarea soarelui ce se rostogolea în valuri și incendia văzduhul. Arbori și oameni, frângându-se, laolaltă cu animale domestice și fiare sălbatice, păsări și alte viețuitoare de pe pământ, ape și aer. Pretutindeni, trupuri încovrigându-se pe frigările spinilor înroșiți. Largul cuprins al zării făcându-se tot o vatră, spuzind scrum viu. Câmpuri de pulberi roșietice, risipindu-se, în bătaia vântului, înspre cele patru zări. Oriunde mă uitam, ca pe o miriște trecută prin seceriș, privirea îmi era întâmpinată de cioate de lumânări și iarăși, alte cioate de lumânări. Pilde ale rămășițelor mistuirii prin foc și pară. Fumegau, mocnit, în pâlparea jarului. Străfulgerări, adunate în arcuiri de curcubeie, răsăreau prin apele văzduhului. Înfricoșat, de nici nu mai știam al cui neam și de pe ce lume sunt, aiuram, aproape să mă asurzesc, cu propriile șoptiri ce izvodeau ca din izvor străin firii mele. Poate că, tocmai de aceea, se prelingeau șerpește, înfiripând isonul amăgitorului cântec de leagăn: tooorrr-naaaa, tooorrr-naaaa, fraaaatre ...

Spre a mă zăpăci și mai mult de ce mi se întâmpla, mi s-a alăturat o voce străină, prefăcând cântecul de leagăn într-o prevestire, vizându-mi soarta : „Sufletul are să-ți rătăcească, în veci de veci, lovit de blestem după blestem, ca prin odăile niscaiva case pustii, de-ai să uiți cum să-ți mai cauți locul spre care ar trebui să te îndrepti. Tărâmul, de care iluzia te-a făcut să fii sigur că există, va dăinui, de acum, doar în plâsmuire, aidoma aceluia „tooorrr-naaaa, tooorrr-naaaa, fraaaatre, care-ți bucură și tulbură auzul, deși habar nu ai ce înseamnă cu adevărat. N-are să-ți fie dat răgaz de împăcare cu soarta ! Omoară-te, pe mai departe, cu vânatul de vânt și după legende despre strămoșul imaginar Ostropetru, închipuindu-ți că-l vezi, stând turcește, în mijlocul drumului și buchisind elinește din ditamai cărțoiul mitologiilor subiective, despuiat de coperte și ținându-l deschis, cu ajutorul genunchilor peste care cămașa de cânepă stă boltită în poală. Cată, la ochii lui de viespe, care stăruie să se uite fix într-un punct, până ce pune un roi nemaivăzut în mișcare. Crede, după cum te ajută mintea, c-ar fi o colonie de omizi, migrând, spre ieșirea din Valea Scundului, locul de baștină al lui Ostropetru, îndreptându-se spre cea a Pescenii, iar de acolo în valea Oltencii preasfințitei sale, roșcatul... Roiul urcă, mereu, și coboară culmile dealurilor care împresoară Vedea și o ia spre văile de dincolo de Gușoieni și Glăvi, ajungând în Piscul Crucii, acolo unde, după cum umblă zvonurile, pe vremurile dintâi, se pogorâse Dumnezeu, făcându-și locaș drept între aracii din mijlocul viilor cu viță aleasă de tămâioasă, fragă și crâmposel, sub bolta joardelor arcuite, ca de templu, slujea Domnul, dând dezlegare de viață și moarte întru mântuirea păcătoșilor.

Buhhh, înfricoșător blestem, de parcă ar fi rupt din Apocrif.

Spulber aducerea aminte și, pentru prima oară în viață, înfrunt ispita de a mă mai lăsa dus de închipuire. Totul durează cât o iluzie. Ca de atâtea ori, sunt înfrânt, iar efortul încrâncenării mi se duce pe râpă la vale...

Și, astfel, cu ultimele nădejdi, ajung să mă agăț, păianjănește, de firul luminii. Dinadins, întins, punte, spre mine. Unul dintre capete, venind dinspre niciunde. Celălalt, ducând spre alt niciunde. Fiori de spaimă sticlesc, prin mine, într-o viermuială de șerpărie. Nu le pot sta împotrivă. Dar nici de ales n-am. Știu, îmi rămâne, doar, să aștept. Până îmi pot lua avânt, de-a lungul punții. Alt încotro, nu există. De țin, neapărat, ca, pe mine, mie, să mă redau. Cuget, cum aş putea cuteza, pas după pas.

Forfota florilor înfricoșători s-a potolit.

Nu și ațâțarea înfierbântată, a curiozității. Adus de ea, mi se furișează, ca un jungghi, între spete, sloiul de gheață. Înfigându-se, setos de sânge cald. Clonțul, cange, de vultur, părănd o nimica toată, pe lângă așa ceva.

Desprins de firul luminii, mă mulțumesc cu iluzia că sunt ferit de orice rău, câtă vreme nu-mi dau de gol nesăbuița. De a ajunge, neapărat, undeva. Deși, știu prea bine, că licărul din ochi n-am cum l-ascunde. Jeratec viu, prevestitor al vâpăilor mistuitoare. Gata, să se aprindă, dintr-o clipă în alta.

Anihilat, prin voia sortii, mă asemui puiului de pasăre. Ispitit să vadă ce e dincolo de marginea cuibului. Când dă de hăul imens, aripile îi amorțesc. Nimic nu le mai îmbie la zbor.

Iulia Cristina Frînculescu

OMUL CĂRUIA I S-A FURAT CERUL

Dimineată. Limpede, senină. Fără glasuri tulburi de oameni, fără lubenițe încălzite de soare, fără plânsete sau strigăte. Pe platoul larg dintre munți, natura își începea ziua, copacii stufoși se trezeau rând pe rând, cu zgomot de crengi rotite și întinse, iar muzica lor părea o simfonie a tăcerii, în contrast cu vuietul urban asurzitor, amestec de mașini mergând cu viteză, de roți scrâșnite nervos, de melodii urlate în radiouri și de vorbe fără noimă.

În palatul muntelui, copacii se trezeau matinal, se spălau în bătaia vântului, cu stropi de rouă sau abur de ploaie, se aplecau unul către celălalt, salutându-se și ocrotindu-se. Soarele arzând puternic, după furtună, le usca frunzele, dându-le strălucire. Cei mai bătrâni arbori, înțelepții, cu coama rotundă și bogată, stăteau jos, aproape de baza versantului, pe când cei tineri și cutezători se încumetau să încalce vârfurile maestruoase și pleșuve. Tinerii erau agili și mlădioși, cu trunchi subțire și crengi rare; unii se înfrățeau cu stâncile, ele însele vii și drepte, soldații din împărăția calcarului, rezistenți și adaptabili. Alții își înfîgeau rădăcinile chiar sus, în vârful muntelui, trăind și pierind acolo, solitari, pustnici, greu încercați, cei mai fragili fiind smulși de vijelii, purtați la vale și aruncați în râu.

Brazii de un verde închis, pinii puieti, fagii cu scoarța cenușie luau micul dejun împreună, vorbeau susurând sau mișcându-se energetic, clocoteau de viață la fiecare respirație.

„Nu le pot înțelege graiul”, gândi femeia. „Dar îi iubesc, așa misterioși și amenințători unorii”. Noaptea, tăcerea înălțimilor îi răsuna în urechi ca un torent volburos de cascadă. În inima muntelui, unde se pierduse urma caselor, regat puternic și neînțeles, liniștea stâncoasă de peste noapte îi tulbura mințile, o amețea. Dar femeia nu putea pleca de acolo, nu vroia să părăsească muntele, îl iubea, căci stâncile uriașe aveau să stea suspendate peste hăuri și atunci când alte femei se vor îndrăgosti de el și își vor declara deschis iubirea în fața rocilor, printre încheieturile cărora se vor strecura coroanele-umbrelă ale pinilor, iar ea nu va mai fi acolo să vadă, nu se va mai bucura de stâncile golașe albegri, înțesate ici și colo cu tinerii copaci nesupuși, încercând să țină piept oamenilor și vremurilor rele.

Frunze gălbui porniră la vale, printre pietre și rădăcini de brazi, pe jumătate scoase din pământ. Ploaie și munte. Cântec al grotelor. Femeia porni pe o potecă îngustă și destul de alunecoasă, poteca pisicii negre. O bucată de timp ascuns în nori, soarele ieși brusc de după creste, rotund și cald, îmbrățișând muntele cu brațele sale gălbioare, cu aceeași patimă și uitare pe care le simțea femeia în preajma conglomeratului însuflețit de roci și iarbă adâncă până la glezne, de copaci semeți și izvoare sălbatice. Totul ardea deodată, ploaia fugise în pripă. Domnia luminii încheia stăpânirea întunericului.

Femeia urmări cu privirea o pasăre singuratică, ce își luă avânt către vârful muntelui și ajunse acolo fără efort, deveni un punct cu aripi, ce se plimba printre arborii tineri și îi provoca la joacă, se așeza pe crengile lor aparent firave, le îndoia, dar ele își reveneau imediat.

Pasărea îndrăznise să se înalțe mai mult decât muntele, în timp ce soarele îl făcuse prizonier.

„Mai sus de apele râului, sub linia marilor înălțimi, pe culmea puternică întreruptă de poteci, lângă stâncile calcaroase care adăpostesc peșteri, în toropeala soarelui care atinge pereții inaccesibili ai muntelui, aici trăiește bătrânul”, își spuse femeia. „Înțeleptule, mi-a fost dor de tine. Mi-ai lipsit. Am venit să te văd. Oare eu ți-am lipsit? Tu ai avut prieteni. Stâncile roșietice, printre care se strecoară cheile, turmele de oi, fluturii multicolori, pașiștile cu flori colindate de insecte, siluetele copacilor și lacul ce se naște din valuri, după baraj. Tu ești cel care îmbrățișează pădurea de foioase și își sprijină capul pe trunchiul copacilor din coada lacului? Tu și tinerii arbori vajnici de pe crestele abrupte vă destăinuieți cele mai ascunse gânduri. Aici ai venit, bătrânule, după ce ai dispărut, tu legeni vântul, tu miști frunzele. Ești în toate. Vino și așază-te lângă mine. Mereu am crezut că mai avem timp.”

Femeia își opri gândurile cu un gest brutal. Știa că plânge, își șterse lacrimile cu podul palmei. Se așezase pe banca din lemn, cu acoperiș tot din lemn, ca să se odihnească. Nu se așteptase la ceea ce avea să găsească în drumul său lung. Simțea că aici venise bătrânul, pe culmile înguste, în văile ondulate, căci grădina raiului nu este în cer, ci pe pământ. Cerul nu este în cer, ci pe pământ. Sufletul se sparge în spațiul de foc al eternității, plutind cu norii spre locul pe care l-a căutat toată viața, în timp ce corpul îmbrățișează pământul. Bătrânul înțelept călătorea prin văile muntoase, trăia frumos și așezat, îi vorbea femeii, o mângâia cu privirea florilor albastre, înota în apă, era prieten cu bondarul sprinten ce i se așezase pe picior. Alte suflete nu vor să vină aici, își doresc altceva și ard în focuri de tabără. Andreea cred că suferă, își spuse cu tristețe femeia. Și Șerpina, Madam Corintescu, Boronea, toți cei certați cu azurul. Dar nimeni nu le-a dorit răul. Ei nu și-au dat seama și au căzut în praful cărților din bibliotecă, s-au prelins pe gresia alunecoasă, de unde nu văd nici soarele, nici luna, nici iarba.

Sus, pe creasta dezgolită de amărăciune, se înălța crucea, simplă și dreaptă ca o proră a vasului, era de pază la intrarea în cetate, se împotriva cruzimii și ținea echilibrul, aducea pacea muntelui.

Noaptea, noaptea să ai curajul să intri în pădure, să faci doar câțiva pași, îi spunea crucea femeii, să încerci să vezi înaintea ta. Te vei împiedica, nu vei putea merge, vei vedea că îți este frică și că ochii te dor în încercarea de a desluși ceva în întuneric. Iar viața în inima muntelui nici nu se va sinchisi de tine, va continua și noaptea ca și ziua. Liliicii zboară în căutare de hrană, urșii dorm ascunși în bârlog, lupii își împart teritoriile nocturne, furnicile încearcă să se ascundă de etichete vulpii, pământul uscat se umple de coșaii verzi. O buburuză cărămizie, punctată cu negru, fuge de mâna omului, odihnindu-se în iarba deasă.

„Nu vreau măreție, nici glorie, să nu îmi știe nimeni laurii, îi voi tăinui”, hotărăște femeia. „Doresc să simt mai aproape pământul bătut de ploi și vânt. Voi coborî lângă tine, în genunchi, să

ating cu palmele lumea din lut, peste care cerul albastru tronează în mod absolut. Și tu, bătrâne, ești aici ...”

„E ușor să vorbești despre moarte când ești tânăr” se auzi glasul înțeleptului. Femeia se întoarse spre trapezul Pietrei Galbene, o culme ascendentă a munților, dinspre care glasul bărbatului venea amplificat, în ecouri. Copacii stăteau drepti, asemenea santinelor. „Tu mă vezi în flori și în aer, dar eu cutreier zărilor și nu îmi găsesc locul. Sunt în lume, dar nu mai sunt al lumii. Ce este fericirea? De ce o râvnesc oamenii? Eu vreau doar nefericire. Să curgă ... Să scap de călătoria aceasta fără direcție, căci mă rotesc în văzduh și pe creste ca o frunză, nu cunosc liniștea. Fetițo, ce știi tu despre suflete? Ai avut vreodată nostalgii legate de viitor? Te urmărește viitorul?”

„Dar eu, ca și tine, bătrâne, prefer să sufăr decât să nu simt nimic. Și pe mine mă bântuie dorul după vremuri trecute, pe care nu le-am trăit niciodată. De aici, de pe pământul abandonat de speranță, nu văd cerul. Și atunci urc munții, colindându-i anemic. Vezi, nici eu nu am liniște. Ce vie eram. Ce moartă sunt. Cât de dulce era ora. Te-ai dus, vacanță ... Când credeam că vine primăvara, a nins din nou.”

Bătrânul nu îi răspunde. Nu îl mai simțea alături. Dar el era acolo, privind-o cu blândețe și durere. Vei fi salvată. Dar pentru asta, nu trebuie să renunți, femeie încercuită.

Bărbatul căruia i se spunea înțelept nu ajunsese să fie numit astfel dintr-odată. Fusese și el tânăr. Un tânăr cu capul pe umeri, inteligent și puternic ca o stâncă de munte. Își urmărea drumul drept în viață, nu cotise pe străzi lăturalnice, deși ispitele nu îl ocoliseră. Făcuse greșeli, destule cât să își merite acum numele de înțelept. Ajunsesse bătrân și calm, iubea viața cu toate poticnirile ei și o iubea pe Rucsandra. Vedea în ea inocență și duioșie, un colț de azur. Îi despărțeau aproape patru decenii. Se simțea bine în lumea ei de vorbe și tăceri, ar fi vrut să o protejeze de orice rău, o ocrotise din umbră, încă din primul moment în care se cunoscuseră. Ar fi vrut să o ferească de drumul tristeții. Existau multe pericole ascunse în preajma ei, iar tânărul femeie părea că nu le vede sau că nu le dă importanță. Oamenii reci îi pândeau fiecare mișcare greșită. Însă ea continua să privească în sus, zâmbind soarelui și lunii.

Acum, când înțeleptul nu mai era lângă ea, amintirile legate de acesta păreau mai mult stări. Îl vedea aici și acolo, îl auzea vorbind. Cu glas puternic, matur și sigur. Îi simțea lipsa, lipsă pe care de multe ori i-o simțise chiar când era în viață. El o înțelesese mereu, însă ea nu reușise întotdeauna să pătrundă în gândurile lui. În întunericul camerei, Rucsandra aprinse candela și se gândi din nou la el. Îi zâmbi, cu aceeași credință sinceră că îl va revedea în curând. La urma urmei, cât de lungă este viața în comparație cu eternitatea? Femeia nu respingea, însă, datul pământesc. Viața este frumoasă și caldă, asemenea înțeleptului, și nu trebuie aruncată când este doar la mijloc. Sus e cerul, jos e pământul. Aici sunt eu.

(din romanul cu același titlu, în curs de apariție)

Noaptea, noaptea să ai curajul să intri în pădure, să faci doar câțiva pași, îi spunea crucea femeii, să încerci să vezi înaintea ta. Te vei împiedica, nu vei putea merge, vei vedea că îți este frică...

proza

Recenzii - Aurel Sibiceanu

Centrul Cultural Pitești a organizat o nouă ediție a proiectului cultural „Recenzii”, susținut de poeta Denisa Popescu. La solicitarea publicului, manifestarea a cuprins un medalion literar, dedicat scriitorului piteștean Aurel Sibiceanu, membru al redacției Revistei de cultură „Argeș”, publicație lunară, editată de Centrul Cultural Pitești.

Despre viața marcată de regimul comunist și despre creația literară a lui Aurel Sibiceanu au vorbit poezii Denisa Popescu, Liliana Rus, Nicolae Radu, Claudia Duminiță, Ion Toma Ionescu, și

profesoara de limba și literatura română, Tatiana Nica, de la Colegiul Economic „Maria Teiuleanu”. Prezent la întâlnirea literară, scriitorul Aurel Sibiceanu și-a expus opiniile despre viața culturală dinainte și de după decembrie 1989. Distinsul om de cultură a avut încă o surpriză plăcută, pentru că din publicul său au făcut parte două nepoate, eleve la Colegiul Economic „Maria Teiuleanu”, pe care le-a cunoscut cu acest prilej. (C.E.D.)

Colocviile Argeșului

Tristeți, dulci-amare

Trăim în spirală, sufletul ne alunecă uneori în valea plângerii, de unde se vede cu greu sau nu se vede deloc frumusețea vie a lumii, de acolo nu se vede deloc chemările ei cu o mie de brațe fiecare, de acolo nu mai răsare/nu mai răzbate nicio dorință în plan real și aerul pare de nerespirat. *Să nu rămâi singur în tine cu tristețea*, spune o vorbă din bătrâni, iar bătrânii sunt mereu mai înțelepți, cel puțin cu câteva experiențe. În inimă și în minte tristețea poate să capete rădăcini, își poate întinde ramurile peste fiecare celulă, poate să înfrunzească bizar, devenind cu fiecare dimineață mai proaspătă. Suferință, indiferență, neîncredere sau dezamăgire bolnăvicioasă, mahnire a inimii! Gustul ei începe să-ți placă, poate să devină un drog de care nu mai reușești să te desprinzi, poate aduce înstrăinarea de restul lumii sau/și închidere (totală) în sine. *Întristarea este o gură de leu care-l înghite pe cel întristat*, spune Evagrie Ponticul. Nu e dorită de nimeni, apare ca o stare de suflet caracterizată prin lipsa de îndrăzneală, slăbiciune, greutate și durere psihică, deznădejde, strâmtoare, apăsare a inimii, disperare dureroasă, însoțită cel mai adesea de neliniște și chiar de spaimă... (Avva Dorotei al Gazei, *Învățăturile de suflet folositoare*). Tristețea e o durere cu grade diferite de suportabilitate, o durere a psihicului, nu o durere fizică, ține de simțuri, de gândire, de orizontul de așteptare. Tristețea aduce senzația lipsei de sprijin, invocă o pierdere, rătăcirea cuvântului salvator, e semn al nevoii de restructurare a orizontului ontologic. Simțim mai mult, gândim mai mult, așteptăm mai mult – atunci tristețea ne va căuta de multe ori și de cele mai multe ori ne va găsi acasă, adică în noi înșine, retrași și singuri până la epuizare, până la disperare, ceea ce ne va determina să o găzduim și să stăm cu ea la sfat până când rolurile se inversează și noi devenim prizonierii ei. Aparent este de partea noastră, dar, de fapt, se hrănește cu ce a mai rămas din noi, ca o plantă carnivora. Medicii o descriu prin contracții resimțite la nivelul laringelui și faringelui, lacrimi, scăderea tonusului și o diminuare evidentă a activității generale și a imaginației. Nostalgie clinică. Ne predispune la virusuri și bacterii, mărește riscul de suferință fizică și de boli incurabile.

Cu toate acestea, tristețea este o stare firească a sufletului, o emoție specială și, când e sănătoasă, e pasageră. E sădită în interiorul firii omenești, poate apărea cu sau fără un motiv real, poate fi folositoare sau chinuitoare, ne poate stimula sau ne poate domina. Se poate raporta la o cauză unică, cu limpezime și transparență la fel de firesc precum apare nemotivată, incertă și tulbure, poate fi o insatisfacție care vizează întreaga existență coborând atât de adânc în om, încât el însuși nu-i identifică nici cauza, nici semnificația. Mulți gânditori sunt de părere că tristețea se află mai adânc îngropată în noi decât bucuria. E, se spune, un suspin fundamental al sufletului uman. Cel mai ușor o suportăm atunci când îi presimțim apropierea, când îi controlăm instaurarea, îi anticipăm trecerea și urmele, o conștientizăm și o trecem sub controlul intelectului și al rațiunii. Atunci e ca o zăbavă înaintea urcușului, o clipă de odihnă și o cântărire a realității, o tihnă melancolică și misterul emanat de ea parcă ne înfrumusețează, ne face mai umani, e sursă de autocunoaștere, oferă prilejul reevaluării și al remontării generale.

Tristețea a fost definită în multe feluri, a fost cântărită și măsurată diferit, dar nimeni nu i-a contestat prezența sau impactul asupra interiorității omenești, suferința morală, posibilitatea extensiei patologice. Pentru unii este o rană, o rătăcire din/de propria ființă, o mână întinsă/ și o condiție spre mâine, cenușa combustiei omenești, timpul regăsirii, dovadă sigură a trecutului trăit, umbra bucuriei, amintire a păcatului adamic, nor al lacrimilor, lepădarea de propria cruce, urmă din sămânța divină pierdută pentru totdeauna, afectivitate reactivă, spun psihologii, sau lucrare demonică în psihologia creștină: *Chiar și atunci când diavolii sunt cei care trezesc sau mențin stările de tristețe, ei nu pot să facă aceasta decât dacă află în suflet teren prielnic și numai folosindu-se de participarea mai mult sau mai puțin conștientă a voinei omului. Adesea, tristețea se află în suflet înainte de a interveni direct diavolul, el nefăcând altceva decât să se folosească de această stare ca să sporească patima* (Jean-Claude Larchet, *Teologia bolii spirituale*). În Evanghelie găsim scris că tristețea apare din cauza neîmplinirii dorințelor.

Pentru alții este o reacție patologică de diverse intensități, poate urmare a veselirii excesive, sunetul de fond al ceasului biologic, o activare neurologică a laturii irascibile sau furie cauzată de o anume patimă nesatisfăcută, țel zădărnici. Ne-am făcut un vis și el a pierit, am avut o speranță și n-o mai găsim, am râvnit o plăcere și n-am dobândit-o, am așteptat un lucru/un om/o idee și am fost nevoiți să acceptăm lipsa acestora – toate sunt generatoare de mare/mari tristeți, aici pe pământ, între/pentru muritorii care n-ar fi cunoscut sursa autentică a tristeții, spun teologii, dacă ar fi rămas cuminiți în Raiul creației. De la Părinții Bisericii aflăm că tristețea poate fi provocată de invidierea semenilor pentru bunurile lor materiale, intelectuale, morale sau duhovnicești. Poate urma sau poate însoți alte păcate omenești (invidia, furia, mândria etc) și, câteodată devine deznădejde/apognozis, care se spune că ar fi sursa morții spirituale. Latinii vorbeau despre *acedia*, termen cu o grilă semantică nuanțată, venit din grecescul *akedia* – lene și plictis, silă de viață, uneori nepăsare/toropeală a trupului și a sufletului/descurajare limită/lehamite. Aceasta are întotdeauna efecte nefaste – psihologice (nevoia de a fi singur), sociale (neadaptare la grup, neputința relaționării), medical-patologice (nevroza, depresia sau, mai tragic, sinuciderea). O interpretare cioraniană spune că tristețea apare după toate fenomenele prin care viața pierde din ea însăși. *Intensitatea ei este echivalența pierderilor. Astfel, fenomenul morții provoacă cea mai mare tristețe.*

Așadar, vrem - nu vrem, tristețea este inevitabilă, vine o dată cu veștile rele, cu situațiile închise, cu evenimentele dramatice din existență. O vom cunoaște cu toții în anumite momente, face parte din viață și nu o putem trata cu medicamente. Ar fi mai bine să nu o stimulăm, să nu o cultivăm, să o primim doar atunci când este în firea lucrurilor. În rest, să uităm că există, să ne concentrăm pe punctele forte și pe virtuțile care ne ajută să fim fericiți (Martin E.P.Seligman/M.Csikszentmihalyi – *Psihologia pozitivă*). Pledând pentru bucurie, Omar Khayyam ne avertiza cândva, reflexiv: *Nu planta copacul tristeții în inima ta ...*

...vrem - nu vrem, tristețea este inevitabilă, vine o dată cu veștile rele, cu situațiile închise, cu evenimentele dramatice din existență. O vom cunoaște cu toții în anumite momente, face parte din viață și nu o putem trata cu medicamente.

Recrutele (II)

(urmare din pag. 14)

Dar eu cred că e meritul meu. Mă îmbrățișează primarul. Mă felicită toată lumea. Sunt purtat pe sus ca sfintele moaște. Succes total într-un spectacol provincial. E primul pas mai mare spre colaborare. Sistemul mă înhață. Devin o piesă în mecanismul lui. "Republică, măreață vatră!" răsună sala... Aplauze furtunoase la scenă deschisă. Nu avem cortină.

Seara – masa festivă. Încă o victorie. Sus paharul, tovarășii! Acasă, mă așteaptă amantele intrate pe fereastră. Petrecem. Păpușa lor. În pat. Pe sub pat. Pe pământul de sub talpă. Beție. Sex. Orgie...

Dimineața, odaia goală. Au dispărut toate stafiile. Cred că am primit botezul focului. Adio, copilărie! Bărbat. Depravat. Trebuie să mă rad în sfârșit. S-a dus vremea tuleielor, a mustații de-abia mijite. Mă săpunesc cu ochii în oglinda de la lampă. Un băiat îmbufnat. Istovit. Obrajii palizi. Cearcăne vinete. Ochii înfundați în orbite. Buzele împungite. Pielea zbărcită. Îmi tremură mâinile. Picioarele. Peste tot, mirosuri pestilențiale.

*

Sesiune de examene. Între probe, o caut pe Sabina. Mă evită. Fuge de mine. Insist de parcă ce s-ar întâmplat cu noi mi-ar fi dat vreun drept. Dar sunt vinovat. De ce dracu am abuzat? Cum de n-am putut să mă abțin? Monstru. Canalie. Dar ea de ce nu s-a împotrivit? Și deodată, mă înjunghie un gând. Dacă și-a găsit pe altul? Pe alții? Se poate orice! Drumul a fost deschis de mine. Demon. Ea, copil fără prihană. Cale deschisă spre pierzanie...

Istorie, geografie, zoologie, floare la ureche. Domnul de latină, un bărbat jovial, își astupă urechile. Cad și la franceză. Eșec total. Rătăcesc prin crâng. Îmbrățișati, un tânăr chipeș cu Sabina. Ține-mă, Doamne, să nu-mi pierd mințile...

Un fel de boală a intrat în mine. Nu mai am chef de nimic. Nu mai găsesc, nu mai am ce. Post negru. O ceapă, o cană de apă. Câțiva covrigi. Butoiul îmi face cu ochiul. Nu știu cât am să mai rezist. Dar știu că dacă încep, nu mai mă opresc. Aș fi pierdut. Mă clatin pe drum. Noaptea visez mese copioase...

Înfulec pagini după pagini. Binomul lui Newton. Teorema lui Pitagora. Legea conservării materiei. Acuzativul. Ablativul. Prezumtivul. Clopotarul slut de la Notre-Dame. Lecturi în franceză. În latină. În miros de doagă de butoi. De găinați de găină. De femei de la țară spălate numai pe jumătate. "Învățați! Învățați! Învățați!". "Nu există drum pietruit care să ducă la știință!". "Cine are carte, are parte!". "N-ai venit pe lume ca să mori ca un bou!". "Nu ne scaldăm de două ori în același râu!". "Navigăm în apele comunismului.". "Zarurile au fost aruncate!". "Să ne ajute Dumnezeu!..."

*

Gata cu desfătarea. Cu destrăbălarea. Mai erau și altele de făcut pe lumea asta. Venisem cu alt rost. Oricum, măcar să nu mor de prost. Am închis fereastra. Dar asta m-a costat. Post negru. Arest sever. Declinări. Conjugări. Extragerea rădăcinii pătrate. Ridicarea la putere. Cel mai mic multiplu comun. Salamul de la prăvălie avea învelișul mucegăit. Răsadnițe. Cu bălegar nefermentat. Strat

de pământ fertil. Geamuri solare. Lihnit de foame. Nu pot să dorm. Mă perpelesc în pat. Mă scarpin toată noaptea. Mă trezesc cu pielea bășicată. Invazie de insecte. Ploșnițe. Căpuși. Păduchi de găină. Îmi ghiorăie mațele goale... A fost odată... Parcă niciodată... Alta e azi situația... Aici, la dispensar...

*

Vecina mea. Moașa. Singură în toată casa. Mă invită la ceai. Din când în când, și tot mai des, luăm masa împreună. Hrană rece. Nici ea nu are timp de bucătărie. Ouă. Brânză. Lapte. Murături. Prune uscate. Nuci. Pâine prăjită. Îi aduc femeile din sat. Care vor să se pună bine cu ea. Gravide. Lăuze. Mămici.

Muncește mult. Injecții. Vaccinuri. Ventuze. Vizite la domiciliu. Supravegherea fântânilor. Despăducheri. Tratamente de râie. Mereu așteaptă ajutoare. Primarul promite, dar nu are de unde. Un doctor de prin împrejurimi vine, dacă vine, de două ori pe săptămână. Cu program de consultații și liste de dispoziții. Rețete. Dar unde potrivim noi mai mult este la învățătură. Se pregătește tot pentru medicină.

Nu știu dacă e frumoasă sau urâtă. Nu o privesc ca pe o femeie. Sunt blocat. Mă domină prin inteligență.

Și totuși, într-o seară, uit să mai plec. Probabil că am făcut vreun gest nepermis. Mi-o fi citit pofta în privire. M-am trezit dimineața în patul ei. Singur. S-a dus să doarmă la mine. Când s-a întors, m-a atins cu degetele pe obraz:

- Băiatule, să fii cuminte, da?

Și n-am mai îndrăznit...

Înfulec pagini după pagini. Binomul lui Newton. Teorema lui Pitagora. Legea conservării materiei. Acuzativul. Ablativul. Prezumtivul. Clopotarul slut de la Notre-Dame. Lecturi în franceză. În latină. În miros de doagă de butoi.

Dan Sandu

ȘI TU... (IX)

Mi-ai spus - aruncă poemul acesta
nescris
aruncă-l pe fereastră îi smulge adică
din aripi
lipsește-l de inima poetului
(atent potopită de lacrimi)
închide-l în inima neagră
a iernii -
mi-ai spus...

ȘI TU... (X)

Mi-ai spus -
aruncă poemul acesta rănit
(pe jumate)
ușor bandajat - într-un
spital de tristețe...

Toți confrășii
muți de uimire
ei
na
vor să știe
cum faci de găsești
mai mereu
fibra uscată a razei
din coaja luminii

mintea ta cu două
tășuri iuțind
lenevoasele versuri -
masca ta - arlechin inventat
(de melozi vagabonzi)...
Aruncă poemul pe scări

aruncă-l naibii odată
La ce bun că trăiești
La ce bun dacă mori...

ȘI TU... (XI)

Chiar și mărușul acesta domnesc
poate fi un poem
trecând prin amiază...
Această femeie poate fi
o poemă
cu chipul absent
de tristețe
cu mersul obosit de lumină.
Spaima orelor mici
umblânde
pe stradă
cu chipuri de paseri prelinse
la margini de zbor nefiresc
poate fi
mai adesea
un verset nesperat inspirat...

ȘI TU... (XII)

E ușor să treci zilnic
o secure-ngropată peste
nebulia domnului
Poc - răsăritul
din lacrimi - (la nouvelle „labelpoc”) -
amarul celui
neplâns
căruia
patria îi cere să moară
să plece spre țara visată...
nu-i nevoie de tine
- ți vor spune
cu aripi uzate de
zbor
peste cuiburi de foame
te-or trece-n statistici
cum
c-ai mâncat mult
prea mult
te-ai opus...
te-ai opus...

ȘI TU...(XIII)

Ghicește moartea într-un
ghioc
țigănesc și
ne tocmește troiță -
un gheizer de fluturi
atenți la foșnetul coasei
când nimic nu se-mparte
frățește
când tolba cu povești -
evidentă minciună
Lor își trăiește destinul -
ziua de mâine
Doar Lor, Nouă,
NU!

ȘI TU...(XIV)

În limba lui Kutu
avem voie
să formăm același număr
de telefon
să trădăm aceleași săruturi
închipuie
să respirăm aceeași arbori
nesupuși
regulamentului silvic
să comemorăm aceeași
demnită
a foamei
în genunchi (revoltați)
Până când
Până când?

Spaima orelor mici

umblânde
pe stradă
cu chipuri de
paseri prelinse
la margini de
zbor nefiresc
poate fi
mai adesea
un verset
nesperat
inspirat...

Iulian Caragea

veniți, bă, că ete, privighetoarea...

spală rufele
ierbii și
cu ochii după
fete frumoase
se pomenește
întrebându-se
dacă îi vin bine

ba dimineața lângă povârnișul ferestrei
lovește cu pliscul
o baghetă de sticlă
ba legănându-se huiduie șagalnic fântâni
osii boghiuri șasiuri
ba noaptea ține în suspensie o plută de pai
pentru
traversat întunericul
ba hrănește direct din gușa ei un pui de măr
înflorit
ba prinde ghirlande de nuntă la pieptul
trecătorilor

înșiră nasturi pe o sfoară și o face să vibreze
mă strigă pe numele meu mic
care nici mama mea umană nu-l cunoaște)
piaptână cum părul unui copil flacăra
lumânării și
după ce-i spală trupul alb de praful negru al
zilei

o trimite la culcare în pătuț
scornește perle și le pierde intenționat în
ierburi
ca să aibă toată noaptea ce căuta

trasează cu unghia poveștii
zbugul urcioarelor *perioadă lambda*
și le dă luciu de rouă

ori le așază-n jur glomerulari
sânișori de rezervă

închide pleoapele seminței
pentru încă o zi de muncă tihnită în lut
duce de mână tiptil prin gară
și bate pârintește pe greabăn
trenul express al furnicilor
nu trage alarma
să nu tulbure ochii verzi ai ploii

reglează cu *nanoșurubelnița*
miresmele și coloritul florilor
meșterește vitralii de biserici
și le lasă într-adins printre arborii pitici
pentru când va să vină din sângele meu
un dumnezeu al lucrurilor mici

spală rufele ierbii și
cu ochii după fete frumoase
se pomenește întrebându-se dacă îi vin bine

când mergi pe jos cu mersul tău confuz
îți adună din urmă icoanele
să nu le muște căinii
și le pune la păstrare într-un geac
ca firimituri de pâine pentru vrăbii

bibilește
(loitre din scânduri înserate de nori
osie zveltă de ierburi verzi
lipite cu o salivă ca un lapte de azimă)
căruța răpauzatei mele muici Stana
și tot ea descântă noroaiele
făcându-le să scoată ușoare binecuvântate
bășici
despotmolind roțile
și cu o simplă limpezire de bici
trezind din toropeală cu foșnită tragere de
zgardă
mârâitul plopilor
dezbrobodește zarea de ceață iscodind
zâmbetul forțat al soarelui

o căruță
cu o vacă albastră cum cerul
între hulube
cu mine însumi așteptând cum Moise
să-și despartă pereții de apă
mai la deal de casa noastră
în zori binevoitoarea mare

invizibilă privighetoarea-n frunzișuri
ea n-are altă realitate și altă mândrie de a fi
decât cea a cântecului

**KATHARSIS
(Ograda)**

În ochiul de vis al poemului meu
un țarc eleat de iepuri hai-hui
fug spre o zi a versului zeu
născu-nenăscut ca Nous-ul pui.

Ograda plină cu lemne e ca o lume pe raft
vecinii-au murit, și nu doar în ochiul de vis,
în spațiul oniric tot eleatul e-un rapt
din care-a mai scăpat un iepure mimesis.

Nici Erosu-n noapte nu mai transude
inconștientu-a fugit în lumi de străini
în mine doar cultul muncilor brute
mai zace precum lenea în piele de câini.

Supus al ordinii și rațiunii strămte
cum parc'-aș fi doar eu pe-acest pământ
mă văd visând poemul versurilor frânte
din țarc în țarc furând câte-un cuvânt.

Și-n ochiul de vis ograda ia foc
putreagaie de lemne aprind putreagaie de versuri
ieपुरi și șerpi mă privesc și iau loc
pe trupul seamăn al meu ascultând înțeleșuri.

Iepuroaice-ntinzându-mi al laptelui sân
în zorii de aur cu puii mă joc pe podea
inconștientul ca o tumoare culcându-se-n fân
în clipa trezirii cu moartea stau la cafea.

**OSTIL
(genomul)**

Ostil ostilității însăși
când vrea pământul să-și
recheme sufletele-n bătătură
și din genom să nască o făptură
atât de chistică ce s-a crezut
și mult ostilă genei de-nceput.

Ostil ostilității pus pe cruce
cum sufletul ostil îmi este nemuririi
pentru-a ajunge unde, când și pentru ce
eu doară vrând pământul meu cu aurul
grădinii
cu raiul fructelor căzute-n ierburi
eu vrând părinții înapoi în carnea lor
și-a oaselor pe verticală
eu vreau grădina-n care Iadul nu-și face
din Pământ o fală.

Ostil apoi eșecului care-nflorește rugii
rugii-nvierii când morții-n clipa fugii
vor călări peste genomi împrăștiați de vânt.

Ostili voi toți Christosului pe-un Nou
Pământ
când veți pași cu El afară din mormânt.

INTENSITATE

Nu te ferici cât de mult ești iubit
ci cât de intens ai iubit.
Și dac'-ai iubit într-un veșnic somn
te întrebi? cât am să dorm?
Dormirea ta înverzește corpul tău

în zbuciumul inimii ce-aleargă prin muguri
și frunze
mângâindu-te primăvara pe suflet, pe buze
și-n toamnă uscându-te rău
arzi ca o torță
în oase și sex.
Și vine o forță
din suflet și crez

și Duhul lui Dumnezeu te întreabă:
pe spinarea pisicii veșnic dormind
cât ai iubit, și cât de intens,
cu câtă-nmieri și-n câtă grabă
te-ai dat peste cap în fiecare vers...
în ce chip izvoarele tale te-au năpădit
și căprioara de-a pururi vânată
cât ai dorit-o fată de de fată...

și cât la nesfârșit ai dormit
și de neștiut cât ai știut de iubit?...

Somnul e o mulțumire adâncă
și cât ai dormit vei mai dormi încă.

Frumusețea ta din chipul de-odată
aleargă un trup - trupul de fată.

DIZGRAȚII

4. Rebrusmément în Paradis

Ce-a putut să nască Paradisul orișicărui zeu?
O dizgrație enormă între Eu și Dumnezeu
o acrofobie a poemului pierdut ca suflet
rămânându-i înălțimea locul său de umblet.

O căruță cât un Cosmos într-un veșnic
rebrusmément
cară la cuvinte-n Noos regiment de regiment
și ce poate să-nflorească-n versul meu
e osârdia căderii pe o scară de arheu.

Ce-a putut să nască arta tot cărând poemi pe
umăr?
din ce-a fost un Eminescu, sau un Goethe, sau
un

Nietzsche
habitează doar tradiții, numenuri urlând în
buncăr;

și cum iarba se usucă sub tăișul coasei ce-o
atinge
Paradisul-și pierde urma dând exemple pe
poteci.

Texte, doar; și-n Căruță-aștepți îndemnul:
haide,
treci!

**URA PUFULUI
DE PĂPĂDIE (abhorare)**

2. Grădina

Și această grădină a mea
de vis și de neatins
cu invizibili învățacei, cu silfii
și silfidele în propășire
cu brotăcei ronflați - viața mea toată

o resurecție
în care doar sufletu-și iubește religia Florii,
și-a ierbii, și-a Coasei,
a coasei regeneratoare
în timp ce trupul meu moare, moare, moare...
într-o Ură irefutabilă.

**URA
PUFULUI
DE PĂPĂDIE (abhorare)**

3. Clivaj

De unde-această Ură grea?
Dinspre cald către un rece
trupul meu ajuns pe-o stea
ca o floare se petrece.

De-aș urî ca un păgân
aș mai fi iubit de suflet
sufletul ce-l port în sân
sânul meu de trup și cuget...

și de voi să mă alătur
făr' să blestem, făr' să-njur
pre buchetul vostru strămt
și cu râvnă să vă cânt
doar din păpădia mea
trupul meu ajuns pe-o stea
rece tot din cald ce-a fost
ar mai răsări cu rost?...

Tot ce-i abhoră-n Menaj
ne aruncă în clivaj.

**URA
PUFULUI
DE PĂPĂDIE (abhorare)**

4. Liberul - arbitru

Printre ierbi în sihăstrie
șade-un puf de păpădie.
Scuturat de vânt și ploii
dă naturii legi mai noi.

Libertatea necesară
ce și-o capătă în vară
il atrage-ntr-un imperiu
de relații de-austeriu.

Alegând obiectiv
între praxisul activ
și o axie arară
viața lui e cea precară.

Nici putea în câtă Ură
se așează Păpădia
printre ierburi ce îndură
peste ochi preapufăria.

De din iarnă până-n vară
puful păpădiei zboară.

Și pe-un lujer de mai șade / sihăstritu
libertatea și-o petrece / doar arbitru.

*Ce-a putut să
nască Paradisul
orișicărui zeu?*

*O dizgrație
enormă între Eu
și Dumnezeu*

*o acrofobie a
poemului
pierdut ca suflet*

*rămânându-i
înălțimea locul
său de umblet.*

*O căruță cât un
Cosmos într-un
veșnic
rebrusmément*

*cară la
cuvinte-n Noos
regiment de
regiment*

*și ce poate
să-nflorească-n
versul meu*

*e osârdia căderii
pe o scară de
arheu.*

Gheorghe Ion Păun... In Memoriam

Centrul Cultural Pitești a organizat medalionul literar „Gheorghe Ion Păun... In Memoriam”, dedicat regretatului scriitor, care a trăit la Pitești și a lăsat comunității o zestre literară, bine cotate de cunoscători. A văzut lumina zilei pe 23 septembrie, 1934, în comuna Bradu, județul Argeș, și a absolvit Institutul de Căi Ferate București în anul 1984. A lucrat în domeniu ca inginer principal la Căi Ferate Pitești și ulterior a fost șef de gară la Golești. Chemarea scrisului l-a îndemnat să publice câteva cărți de poezie, iar în colaborare cu un alt autor, Constantin Stancu, a scris o carte despre obiceiuri religioase și tradiții.

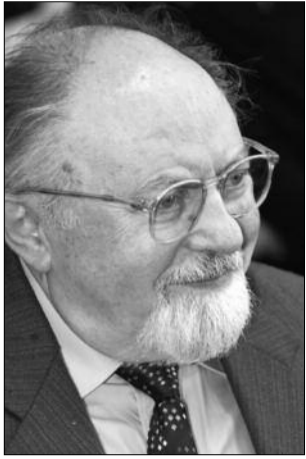
S-a stins din viață pe 20 iunie 2011, dar a rămas în amintirea membrilor Fundației Literare „Liviu Rebreanu”, unde a îndeplinit funcția de secretar.

Medalionul literar care i-a fost dedicat, a fost susținut de președintele

Fundației Literare „Liviu Rebreanu”, poeta Allora Albulescu Șerp, scriitorul Constantin Păun, fratele regretatului autor, scriitorul Mihail Ghișescu, precum și de tinere pasionate de literatura locală, care au evocat personalitatea lui Gheorghe Ion Păun și au citit câteva dintre poemele sale. Profesorul Alexandru Brichiuș a susținut un recital la pian, în ton cu atmosfera, de un lirism special. (C.E. DUMITRACHE)

Ion Popescu-Sireteanu

Ziditori și stricători de limbă

Prin strădania multor generații de cărturari, crescuți și formați în respectul graiului străbun, românii au ajuns să aibă o limbă literară bine orânduită și frumos întocmită. În această limbă s-au tradus cărți bisericești și cărți de legi ori cărți populare, au fost scrise acte și rugăciuni, dicționare și gramatici, cronici și cărți de istorie. Mari boieri ai condeiului, ca Varlaam și Dosoftei, Grigore Ureche, Miron Costin și Neculce, apoi Radu Popescu, Dimitrie Cantemir, Șincai și Petru Maior ne-au dat puternice exemple de respect pentru limbă și au contribuit, în chip conștient și hotărâtor, la creșterea limbii românești, aceasta devenind tot mai proprie frecventării unor domenii variate ale culturii.

La sfârșitul secolului al XVIII-lea și în prima jumătate a secolului următor, se publică scrieri de mare însemnătate pentru limba literară, gramatici și numeroase alte lucrări, ca în deceniul al șaptelea să apară importante norme ortografice, scrise de Titu Maiorescu și adoptate ulterior de Academia Română.

Un rol aparte în constituirea limbii literare unice au jucat reprezentanții Școlii Ardelene și îndeosebi Paul Iorgovici, ale cărui idei, preluate de Heliade Rădulescu, au fost dezvoltate în scrierile acestuia. A existat acel așa-numit **război al limbilor**, adică lupta conștientă și de durată pentru o limbă literară națională, mlădioasă, capabilă să exprime idei moderne și imagini într-o formă desăvârșită. În această luptă pentru cultivarea tezaurului nostru lingvistic, un rol memorabil l-au avut scriitorii din secolul al XIX-lea. Interesul lor pentru limbă era egalat doar de marea lor iubire de neam. Claritatea, siguranța și noutatea exprimării erau trăsături esențiale în scrisul lor, iar limba a câștigat noi deschideri în expresivitate și în precizia exprimării. Cultivarea limbii, începută cu secole în urmă, a fost și a rămas o permanentă în preocupările celor înzestrați cu talent, iar normele stabilite de ei s-au impus, câtă vreme școala a avut rolul hotărâtor în acest domeniu și câtă vreme radioul și televiziunea nu făceau legea în folosirea limbii literare.

Astăzi, radioul și mai cu seamă televiziunile au o influență cu mult mai mare decât școala și, ce se zidește în școală, se dărâmă adeseori prin emisiuni.

Asistăm, indiferenți și parcă neputincioși, la o agresiune a ignoranței și a prostiei împotriva limbii literare, o agresiune pe care forurile competente nu o opresc. Nu avem până acum o tribună a apărătorilor limbii, ci doar tribune ale stricătorilor acesteia.

În prefața la cartea lui Gh. Bulgăr, **Problemele limbii literare în concepția scriitorilor români** (Ed. Didactică și Pedagogică, 1966, p.8), Perpessicius amintește

de „marea problemă a primejdiilor cuvântului nestrunit”, deci de pericolele care pândesc o limbă nesupravegheată prin norme în vigoare, spre a se evita haosul ortografic și ortoepic, impunându-se valorile eterne ale unei limbi cultivate cu multă grijă. În legătură cu limba română, aș spune că ceea ce n-au putut strica cei străini de neam, strică acum pleava incultă a națiunii la televiziuni comerciale, dar și la televiziunea de stat.

De o vreme încoace, de când au năvălit în presa vorbită mulți necunoscători ai normelor severe ale limbii în general și ale celei literare în special, auzim cu uimire și cu strângere de inimă pronunțarea greșită a unor cuvinte vechi și a unor nume proprii, precum și folosirea unor false acorduri gramaticale pe care un om cu simțul limbii, dar și cu bun simț, nu și le-ar îngădui.

Se știe că în sudul țării verbul **a vede** se pronunță **a véde**, verbul **a prevedea** este pronunțat **a prevéde**, dar acestea sunt fonetisme regionale, prin urmare particularități ale unor graiuri, neacceptate de normele limbii literare. A-și impune cineva ignoranța ca normă este cu totul condamnat și se cere să veghem la păstrarea nealterată a celei mai prețioase dintre moșteniri.

Crainici sportivi, cunoscuți ca vechi stricători de limbă, au început de la o vreme să pronunțe **Ciubotariu, Morariu, Olariu** etc. nume precum **Ciubotariu, Morariu, Olariu** etc. ca și cum acestea ar avea sufixul **-iu**, ca în **Gheorghiu, Grigoriu, Vasiliu** etc., falsificând norme ale limbii și străvechi deprinderi de grai. O prezentatoare de știri de la Craiova a pronunțat chiar **Vânători** în loc de **Vânători**, ceea ce este cu totul inadmisibil. Am auzit de multe ori nume precum **Boieriu, Pascariu, Rotariu** fiind pronunțate ca **Boieriu, Pascariu, Rotariu** și tot de către crainici sportivi sau prezentatori ai unor programe de televiziune.

Având în vedere influența sportului și îndeosebi a fotbalului în toate mediile românești, înțelegem că boala s-a întins. Iar mediile lipsite de cultură au acceptat erorile ca pe niște pronunțări adevărate.

Mai trist este că purtătorii unor nume stălcite prin schimbarea abuzivă a accentului au început ei înșiși să-și spună numele folosind acest accent nefiresc, repetându-se într-un fel întâmplarea cu țaranul care a dus la târg o vițică. Negustorii l-au tot întrebat cum vinde capra, cu scopul evident de a da omului un preț mai mic. Până la urmă, zăpăcit de precupeți, chiar săteanul, ajuns acasă, i-a spus nevastei că a dus de vânzare o capră. Așa se întâmplă și acum cu purtătorii unor nume accentuate greșit.

În părțile răsăritene ale Ardealului și în întreaga Moldovă, sufixul **-âr**, din cuvinte precum **ciubotar, lemnar, rotar** etc. se pronunță cu **r** muiat, anume **ciubotari, lemnari, rotari**, ca forme de singular. Numele de familie care au la bază astfel de cuvinte se pronunță **Ciubotariu, Lemnariu, Morariu, Rotariu, Traistariu**. Cineva a pronunțat **Chelariu**, numele ilustrului poet bucovinean Traian Chelariu. Un alt nume deformat este **Bejenariu**, în loc de **Bejenariu**.

Numele marelui lingvist Sextil Pușcariu (cu accent pe **a**) a fost pronunțat **Puscariu** (cu accent pe **i**). Este cunoscut în Moldova numele de familie **Chipér**, explicabil prin substantivul comun **chipér**, care înseamnă **ardei**. L-am auzit adeseori pronunțat greșit **Chiper** (cu accent pe **i**). Numele **Oieriu** (cu accent pe **e**; trei silabe) a fost pronunțat **Oieriu** (patru silabe: **O-ie-rí-u**, greșit). Tot așa numele **Boieriu** este pronunțat adeseori, greșit, **Boieriu**.

De foarte multe ori auzim acordul greșit cu numeralul doisprezece: **ora doisprezece; doisprezece fete; doisprezece etaje; poliștii au tras doisprezece focuri; doisprezece cabinete medicale; doisprezece grade** (despre temperatură); **doisprezece țări**. Uneori auzim și **douăsprezece decembrie; douăsprezece membri ai echipei, douăsprezece lei**, în loc de **doisprezece**.

Am auzit pronunțându-se **Cácica** și **Pécica**, numele localităților **Cacica** (cu accent pe **i**, trei silabe) și **Pécica** (cu accent pe **e**, două silabe).

Constatăm că termenul **locăție** înseamnă orice: sat, oraș, stradă, lan de grâu, ba chiar sediu de partid, gazdă... În **Micul Dicționar Academic**, **locăție** are mai multe sensuri, dar nici unul dintre acestea nu are valoarea celui care i se dă astăzi.

Instituțiile care cultivă agramatismul și incultura sunt, cum am spus, în rândul întâi, televiziunile și studiourile de radio.

Am auzit că unul făcea **profanare de amenințări** ori că altul **și-a decapitat mașina**. Un crainic sportiv a spus despre un jucător de fotbal că este **expert în a păstra posesia balonului**.

Întrucât aceste cazuri de agresiune împotriva limbii sunt din ce în ce mai frecvente, ar trebuie ca instituția cea mai autorizată, Academia Română, să ceară respectarea normelor obligatorii de folosire a limbii.

În această vreme, de haos lingvistic, se cere cu adevărat o **lege a limbii**, să ne ocrotim marea creație a neamului românesc. Radioul central, cele regionale și televiziunile ar trebui să aibă emisiuni de cultivare a limbii cu scopul stopării coordonate a degradării acesteia.

De o vreme încoace, de când au năvălit în presa vorbită mulți necunoscători ai normelor severe ale limbii în general și ale celei literare în special, auzim cu uimire și cu strângere de inimă pronunțarea greșită a unor cuvinte vechi și a unor nume proprii, precum și folosirea unor false acorduri gramaticale pe care un om cu simțul limbii, dar și cu bun simț, nu și le-ar îngădui.

atitudini

Festivalul Național de Literatură „Marin Preda”

Ediția a XIV-a, 25-26 septembrie 2014

Consiliul Județean Teleorman și Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman, în parteneriat cu Direcția Județeană pentru Cultură Telorman și revistele: „Lucașfărul de dimineață”, „Argeș”, „Bucureștiul literar și artistic”, „Litere”, „Pro Saeculum” și „Caligraf”, organizează **Festivalul Național de Literatură „Marin Preda”**, ediția a XIV-a, ale cărui manifestări finale se vor desfășura în zilele de 25 și 26 septembrie 2014, la Alexandria și la Siliștea Gumești.

Festivalul își propune să descopere și să promoveze prozatori de talent, care nu au debutat în volum. Concurenții vor trimite **1-3 proze scurte**, care pot avea în total 20 pagini. Vor fi acordate următoarele premii:

- **Premiul „Marin Preda”** și Premiul Revistei „Lucașfărul de dimineață” (în valoare de 900 lei);

- **Premiul I** și Premiul Revistei „Argeș” (în valoare de 700 lei);

- **Premiul al II-lea** și Premiul Revistei „Bucureștiul literar și artistic” (în valoare de 600 lei);

- **Premiul al II-lea** și Premiul Revistei „Litere” (în valoare de 600 lei);

- **Premiul al III-lea** și Premiul Revistei „Pro Saeculum” (în valoare de 500 lei);

- **Premiul a III-lea** și Premiul Revistei „Caligraf” (în valoare de 500 lei).

Prozele scurte premiate vor fi incluse într-un volum, ce va fi lansat în cadrul manifestărilor finale ale festivalului; de asemenea, vor fi publicate de revistele partenere.

Concurenții vor trimite prozele scurte pe suport de hârtie, culese cu font 12 (Normal, Times New Roman, 1.5 Space), **în câte 7 (șapte) exemplare**, semnate cu un scurt motto, același motto figurând și pe un plic însoțitor, în care va fi introdusă o fișă cu datele de identificare ale autorului: numele și prenumele, data și localitatea nașterii, adresa poștală, adresa de e-mail și numărul de telefon mobil, precum și un CD cu textele trimise, inscripționat cu același motto.

Lucrările pentru concurs vor fi trimise, **până la data de 5 august 2014**, pe adresa: **Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Teleorman**, str. Ion Creangă, nr. 52-54, 140056 – mn. Alexandria, jud. Teleorman, cu mențiunea „pentru concurs”.